

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

08.09.2025

Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ

Siirt Milletvekili

Van'ın Bahçesaray (Miks) ilçesi ile Siirt'in Pervari ilçesine bağlı Beğendik Köyü sınırları içerisinde, Müküs Çayı üzerine yapılması planlanan Beşik Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali (HES) projesi, bölge halkının ciddi tepkisine neden olmuştur. Paksu Enerji A.Ş. tarafından yürütülmek istenen proje yalnızca HES inşaatını değil; kırma, eleme, yıkama tesisi ve hazır beton santralini de içermektedir. Bu durum, söz konusu projenin etkilerinin yalnızca enerji üretimiyle sınırlı olmayacağını, bütün bir havza ekosistemini tehdit edeceğini göstermektedir.

Müküs Çayı hem Bahçesaray hem de Beğendik için hayati bir öneme sahiptir. Çayın akışının kesilmesi, bölgede tarımsal faaliyetlerin durma noktasına gelmesine, içme suyu kaynaklarının kirlenmesine ve yöredeki biyolojik çeşitliliğin geri dönülmez şekilde yok olmasına yol açabilecektir. Projeye birlikte kurulacak tesislerin neden olacağı toz, kimyasal atık ve gürültü kirliliği, yalnızca doğal yaşamı değil, insan sağlığını da ciddi biçimde tehdit edecektir. Bu kirlilik, tarım arazilerinden içme suyu kaynaklarına, turizm potansiyelinden kültürel mirasa kadar pek çok alanda kalıcı tahribata yol açabilecektir.

Halkın temel şikâyetlerinden biri de sürecin şeffaf yürütülmemesi, bilgilendirme toplantılarının yeterli ve kapsayıcı yapılmaması, katılımın fiilen kısıtlanmasıdır. ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) sürecinde yurttaşların itirazlarının dikkate alınmadığı iddiaları ciddi kaygılara yol açmaktadır.

Bölge halkının dile getirdiği kaygılar, yalnızca yerel bir tepki değil, ülkenin doğal mirasının korunmasına dönük haklı bir talebin ifadesidir. Bu bağlamda aşağıdaki sorularımın yanıtlanması kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Müküs Çayı üzerinde yapılması planlanan Beşik Regülatörü ve HES projesine ilişkin ÇED süreci tamamlanmış mıdır? Halkın itirazları bu süreçte dikkate alınmış mıdır?
2. Projeye yönelik halkın bilgilendirilmesi ve katılım toplantıları hangi tarihlerde, nerelerde ve hangi yöntemlerle yapılmıştır? Bu toplantılara kaç yurttaş katılmıştır?
3. Bölgedeki endemik türlerin korunmasına ilişkin bilimsel bir ekolojik etki raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?
4. Müküs Çayı'nın akışının kesilmesiyle birlikte Bahçesaray ve Beğendik'teki tarımsal üretim, içme suyu kaynakları ve yerel ekonominin olumsuz etkilenmesi ihtimali göz önünde bulundurulmuş mudur? Bu konuda bakanlığınızın öngördüğü telafi mekanizmaları var mıdır?
6. Bahçesaray ve Beğendik halkının taleplerine rağmen bu proje neden ısrarla sürdürülmektedir?
7. Proje şirketi olan Paksu Enerji A.Ş.'nin daha önce gerçekleştirdiği projelerde çevresel ihlal veya doğa tahribatı ile ilgili herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nedir?